

Velkommen til dagen

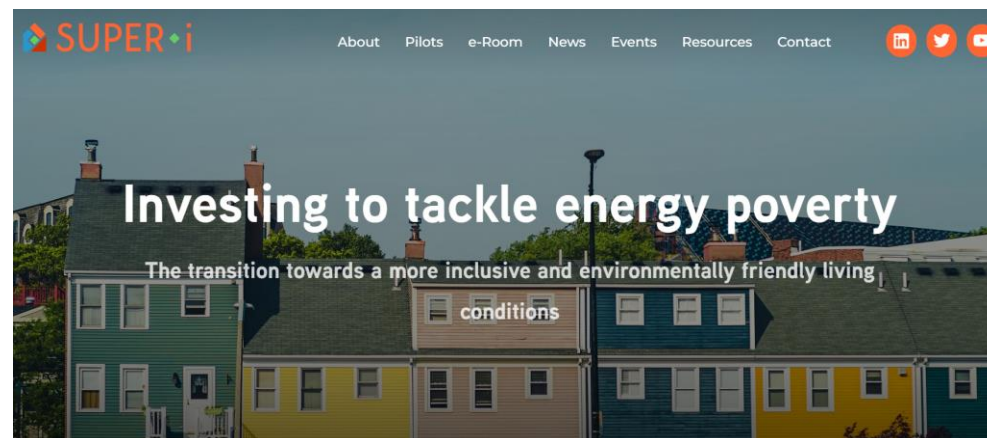

Energirenoveringer

- I Danmark kan vi stoppe udledningen af 6-8% af vores CO₂-udslip ved at energirenovere den danske ejendomsmasse
- Heraf i vores egen sektor - 580.000 almene boliger
- Der er afsat 30 mia. til at renovere for i grønne boligaftale, som løber fra 2021 til 2026
- Har vi behov for flere midler?
- Vi har behov for at tænke nyt

LBF og EU projektet SUPER-i

- Energirenoveringer for 30 mia. 2021-2026
- Her af er der ca. 6 mia. kr. til grønne projekter
- EU finansiering gennem SUPER-i
- SUPER-i mål er at anvise nye finansierings muligheder fra banker, realkredit institutter og pensionskasser – **ESG** Environment (miljø), Social (samfund) og Governance (ledelse).
- 2 pilotprojekter i Herning og Aalborg
- Dagen i dag er en del af SUPERi projektet og med det mål at få sat gang i flere konkrete energi-projekter, særligt med fokus på el og varme

SUPER-i projektet

- 12 organisationer fra 7 lande
- Fra blandt andet Italien(Projektleder), Slovenien, Portugal, Spanien, Belgien England(Videnskabelig partner) og Danmark
- Og afsluttes i 2025, hvor vi forventer at kunne fremvise konkrete anvisninger til finansiering af energiløsninger i almene boliger

Programmet for dagen

- **Velkomst:**
 - Susanne Skårup, Skanderborg Kommune: Skanderborg Kommunes energikonverteringsindsats.
 - Mikkel Jungshoved, BL: EU SUPER-i projektet.
 - Elsebeth Terkelsen, EGC: Mentimeter spørgeskema-besvarelse.
- **Energifællesskaber og solceller** - hvad kan man - hvad kan ikke? v/Mikkel Jungshoved, BLs DriftsNet
- **ESCO-finansiering af boligselskabers energirenoveringer** – eksempler på ESCO 2.0 v/Henrik Bielefeldt, Sustain
- Pause – kaffe og netværk
- **Termonet – varmforsyning uden for fjernvarmeområder** og forsøgsprojekt med energilagring af solcellestrøm v/Henrik Bielefeldt, Sustain
- **SUPER-i projektet** udvikler på europæisk plan finansieringsløsninger for boligselskabers energiindsats, Paola Zerilli, York University – i stedet projektlederen for SUPER-i Riccardo Coletta, apre
- **Plenum-debat** og frokost/sandwich
- Tak for i dag

27. november 2023

Elforsyningsloven energifælles- skaber og solceller muligheder og udfordringer 2020-2023

DANMARKS
ALMENE
BOLIGER

Hurtigt tilbageblik – 10 år med solceller

- 2012
- 2013

2812 - Solceller og nettomålerordning

I sommeren 2013 vedtog Folketinget L199 og L211 om støtte til solcelleanlæg i almene boliger med det formål at skabe ligestilling mellem ejere og lejere. Der er imidlertid i kølvandet på denne lovgivning opstået en række konkrete udfordringer, som endnu ikke er afklarede, og som potentielt har stor betydning for økonomien i solcelleanlæg.

1. Hoved-/bimålerproblematik

L221 har ikke taget højde for at gøre det muligt for udlejer at nettoafregne egetforbruget til fællesformål og lejerens forbrug, når lejemålene er tilsluttet udlejerens forbrugsinstallation (den såkaldte kollektive model).

→ 2020 Det er vigtigt for den grønne omstilling, at det bliver rentabelt for almene boligområder at opstille solcelleanlæg.

Søren Egge Rasmussen (EL), formanden for Folketingets Boligudvalg

Delvis implementering af VE - direktivet

Høring om ændring af lov om ændring af lov om fremme af vedvarende energi, lov om elforsyning, biobrændstofloven og forskellige andre love som skal gennemføre dele af direktiv om fremme af anvendelse af energi fra vedvarende energikilder. Bl.a. implementeres reglerne om borgerenergifællesskaber i dansk lovgivning.

6812 - Lov om den fremtidige støtteordning for solceller

→ 2018

Energiportalen PROJEKTBIBLIOTEK TEMAER OM ENERGIPORTALEN

TEMA: HYBRIDANLÆG - SOLCELLER MED BATTERILAGER

→ 2022

Almene VE-fællesskaber

- Lokale fællesskaber, hvor fx boligafdelinger skaber og deler energien solidarisk på tværs af matrikler.
- Solceller en oplagt mulighed - placeret på tagflader i alment byggeri.
- Beboerne ønsker en borgernær grøn omstilling.
- EU direktiver giver mulighed for, at man kan slutte sig sammen i fællesskaber, og sikre en social balancering, hvor dem der har mindst også kan deltage
- Lejere skal kunne deltage på lige fod med villaejere i den grønne omstilling

Store samfundsøkonomiske potentialer ved VE-fællesskaber

- Transport af strøm over store afstande undgås
- Stort energitab ved transport af strømmen til skade for klimaet undgås
- Omkostninger til udbygning af el-nettet mindskes
- Behov for færre solcelleparker, som ødelægger værdifulde naturområder og kræver store investeringer i højspændingsnettet.
- Uudnyttede tagflader i den almene sektor kan bidrage med solcelleanlæg, der samlet kan producere 5-10% af den totale mængde el, der bruges i private husstande i hele Danmark.

Hindringer for almene VE-fællesskaber

- Men ikke muligt for de almene boligselskaber, fordi:
 - Netselskaberne ønsker at trække kollektivt-net inden for en eller flere sammenhængende matrikler, hvilket øger omkostningerne, hvorfor VE- fællesskaberne ikke er rentable, så de bliver:
 - a) ikke etableret
 - b) etableret i meget mindre omfang end, hvad potentialet er.
 - L148 giver mulighed for at skabe bedre muligheder for at producere VE på egen eller flere sammenhængende matrikler.

Kan vi deltage i VE-fællesskaber

- Ja og Nej
- Vi mangler stadig afklaring på om almene boligorganisationer kan godkendes som SMV'er (EU betegnelse for mellemstore virksomheder)
- Sagen ligger hos boligstyrelsen
- Det kræver ændring af sideaktivitetsreglerne
- Der er stadig mange udfordringer i forhold til net-selskaberne, i forhold til lokale net-takster mv.

Ændringer i lov og bekendtgørelser

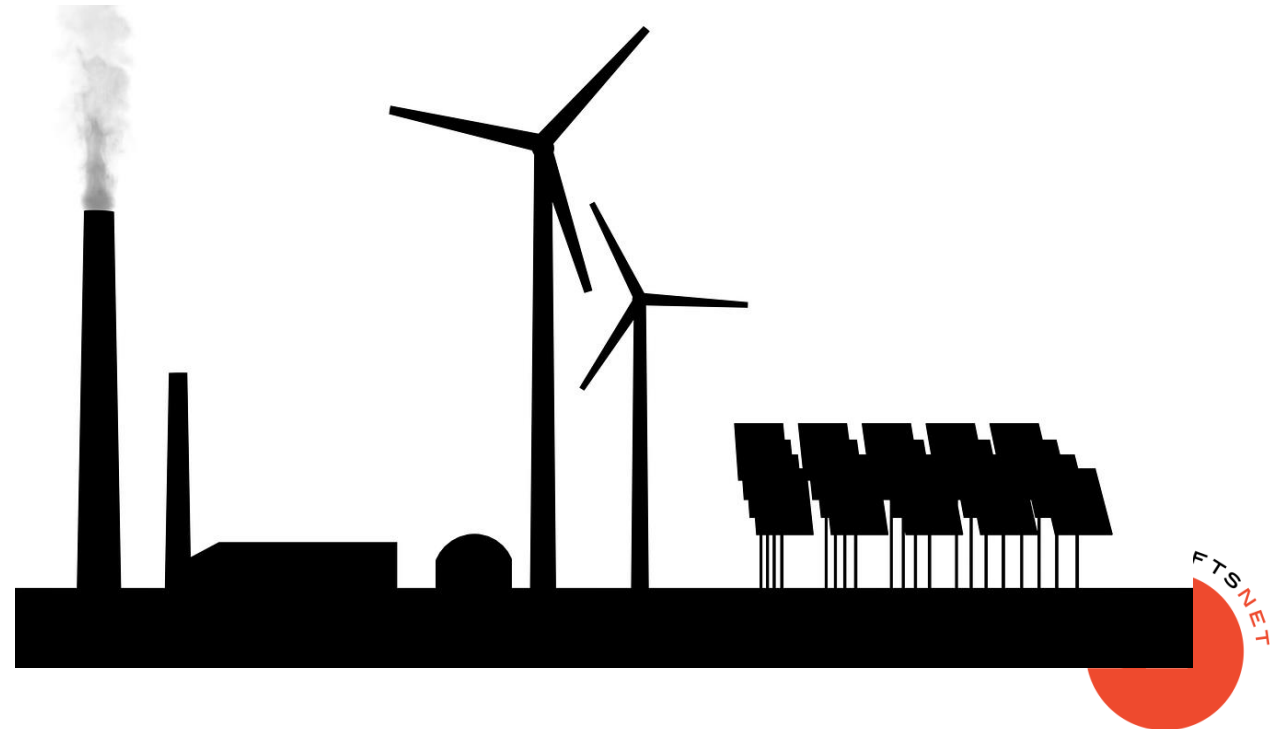
- Direkte linjer
- Interne elektricitetsforbindelser
- VE fællesskaber

Direkte linjer

- Elektricitetsforbindelse som ikke ejes af net- eller transmissionsvirksomhed.
- Beregnet til direkte levering af elektricitet fra et elproduktionsanlæg til et forbrugssted.
- Helt eller delvist erstatter benyttelsen af det kollektive elforsyningsnet.

- ~~→ Kræver at anlægget der skal tilsluttes er på 10 kV spændingsniveau.~~

Interne elektricitetsforbindelser

- En elektricitetsforbindelse, der ikke er ejet af en kollektiv elforsyningsvirksomhed, og som bruges til følgende:
- a) Tilslutning af en elkundes produktionsanlæg placeret i tilknytning til elkundens forbrugssted til egen forbrugsinstallation og fordeling af elektricitet derfra til elkundens eget forbrug og lagring bag forbrugsstedet.
- b) Fordeling af elektricitet, der leveres fra det kollektive elforsyningsnet til en elkundes forbrugssted, og som er til elkundens eget forbrug bag forbrugsstedet.
- c) Fordeling af elektricitet inden for én bygning med en eller flere elkunder

»En intern elektricitetsforbindelse kan som udgangspunkt ikke forsyne flere elforbrugere. Der vil ellers være tale om distribution, hvilket er forbeholdt netvirksomheder med bevilling. Bygningsinterne net er dog undtaget denne regel...«
Lars Aagaard, [L 37 endeligt svar på spørgsmål 2](#)

»Der lægges med forslaget dermed ikke op til, at fx boligforeninger kan distribuere elektricitet til et flertal af forbrugere via en intern elektricitetsforbindelse.«
Lars Aagaard [L 37 endeligt svar på spørgsmål 38](#)

Hvad med VE-fællesskaber?

»I Danmark valgte vi ifm. gennemførelse af elmarkedsdirektivet ved lov nr. 2196 af 29. december 2020 ikke at udnytte muligheden for at tildele energifællesskaber retten til at eje og drive distributionsnet, bl.a. fordi "kollektivitetshensynet bag den gældende model for organiseringen af elsektoren og hensynet om at undgå en samfundsøkonomisk ineffektiv udbygning med parallelle net vejer (...) tungt." Derfor skal energifællesskabers deling af elektricitet foranstalles via det kollektive net.«

Lars Aagaard, [L 37 endeligt svar på spørgsmål 44](#)

Så hvad må vi egentlig?

En boligafdeling kan dele solcellestrøm via interne linjer, på tværs af bygninger, så længe det er boligafdelingen, som er forbruger, fx vaskeri, servicekontor, fælleshus mv. Uden at betale afgifter og tariffer.

En boligafdeling kan dele solcellestrøm via det kollektive net, hvis de indgår i et VE-fællesskab. OBS på, at der skal betales afgifter og tariffer.

En boligafdeling kan dele solcellestrøm indenfor én bygning, selvom der er flere forbrugere. Uden at betale afgifter og tariffer.

	Direkte linjer	Geografisk dif. Tariffer	Lokal kollektiv tariffing	VE-egenforbrugere	Interne elektricitetsforbindelse
Høringsmateriale	Høring 01.07.2022	Høring 01.07.2022	Høring 01.07.2022	Høring 15.08.2022	Høring 15.08.2022 Høring 30.09.2022
BL's høringssvar	Høringssvar 01.07.2022	Høringssvar 01.07.2022	Høringssvar 01.07.2022	Høringssvar 15.08.2022	Høringssvar 15.08.2022 Høringssvar 30.09.2022
Lovgivning	Elforsyningsloven				
Høringsmateriale	Høring 04.11.2022			Høring 04.11.2022	Høring 04.11.2022
BL's høringssvar				Høringssvar 04.11.2022 ↓	Høringssvar 04.11.2022 ↓
Bekendtgørelse	Bekendtgørelse om direkte linjer			Bkg. om VE-egenforbrugere	Bkg. om interne elektricitetsforbindelser

Solceller i en almene boligafdelinger

- Hvis der skal skiftes tag?
- Skal kun dække tomgangsforbruget
- Max 20-25% af det samlede forbrug i bygningen
- Ideelt i etage-ejendomme
- Beboere ønske
- Er det bæredygtigt? Det kommer an på hvor solcellerne er produceret!

Spørgsmål?

?

Work Shop

- Bidrager boligselskaber og rådgivere til at fastholde et billede af, at der er problemer og barrierer knyttet til solceller på almene boliger?
- Hvilke barrierer ser I som de størst, I forhold til opsætning af solceller på tagende ved renovering af almene bolig afdeling?
- Og ved nybyggeri?
- Er der muligheder vi bør særligt opmærksomme på, og som vi har overset?
- Har i overvejet ESCO løsninger i jeres organisation

**Tak for i
dag!**

